

KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET
Postboks 8112 DEP
0032 OSLO

Vår dato:	27.05.2024	Vår referanse:	202408198-4	Vår saksbehandler:
Deres dato:		Deres referanse:		Frode Brataas

Høringsuttalelse

Forslag til ny forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister

Det vises til KDD sitt høringsnotat tilknyttet forslag til ny forskrift om kart, stedfestet informasjon, arealformål og kommunalt planregister. Trøndelag fylkeskommune har følgende kommentarer:

Nasjonalt planregister

I utkast til ny forskrift er det krav om at alle kommuner skal ha digitalt planregister, men det er ikke krav om at kommunenes planregister skal synkroniseres mot et nasjonalt planregister. Det er svært viktig for fylkeskommunene at alle data er kontrollert, samlet og tilgjengeliggjort ett sted, i et nasjonalt register. Vi ønsker derfor at dette tas inn i forskriften.

Kartverket får/har gjennom forslag til ny § 6 en veileder- og bistandsrolle overfor kommunene («*Statens kartverk skal veilede kommunene om forvaltningen av planregisteret, og bistå kommunene med å kontrollere den tekniske kvaliteten til det offentlige kartgrunnlaget og plandataene*»), og vil derfor kunne være aktuell for en overordnet rolle som drifter av et nasjonalt planregister. Det kan også være aktuelt at andre får oppdraget på vegne av staten, men driften av et nasjonalt planregister bør være en overordnet statlig oppgave som forankres i kart og planforskriften.

Samordningsgruppa i Norge digitalt har sendt en uttalelse. Partene i Norge digitalt er avhengig av én nasjonal tilgang til de kommunale planregistrene som omfattes av forskriften. Slik nasjonal tilgang er i dag kun delvis ivaretatt gjennom Norge digitalt arealplanregister, NAP.

KDD må gjøre det klart hvem som skal ha ansvar for en slik nasjonal tilgang til de kommunale planregistrene i forskriften. §4 Årsversjoner av planregister og det offentlige kartgrunnlaget, bør endres som følge av avklaringen over.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regional

Som en av Norge digitalt-partene mener vi at virksomheten som får ansvar for nasjonal tilgang til de kommunale planregistrene, også skal ha ansvar for å forvalte en årsversjon og evt. annen historikk av «spesifiserte datasett i planregisteret» som Norge digitalt partene og andre brukere har behov for.

§4 bør derfor endres til: Kommunene skal levere årsversjon av spesifiserte datasett i planregisteret til og årsversjon av det offentlige kartgrunnlaget til Statens kartverk

Forvaltning av regionale arealplaner er tenkt gjort gjennom kommunenes planregistre. *«Fylkeskommunen skal straks sende opplysninger om alle vedtatte arealsoner til regional plan med feltnavn og bestemmelser, samt planens navn og nasjonal arealplan-ID, plantype, vedtaksdato, ikrafttredelsesdatoen, kunngjøringsdatoen, planstatus og identifisering av planens vertikalnivåer til kommunen, slik at de kan føres inn i kommunens planregister».* I tillegg så skal fylkeskommunene ved endring av regionale planer med arealsoner *«melde dette til berørte kommuner, slik at opplysningene kan føres inn i kommunens planregister».* (Dette er en utdyping av dagens forskrift § 12).

Vi mener at dette ikke er en god måte å forvalte regionale arealplaner på. Det beste ville være om de regionale arealplanene tas inn i et nasjonalt planregister og tilgjengeliggjøres for kommunene derfra. Dette bør forankres i forskriften.

Plankartet

I utkastet foreslås det at arealdel til kommuneplan skal plankartet skille mellom eksisterende og nye arealformål. *Arealformål som var avsatt i gjeldende arealdel til kommuneplanen og som videreføres i ny plan, skal framstilles som eksisterende. Dette gjelder uavhengig av om området er utbygd eller ikke.*

Trøndelag fylkeskommune støtter ikke forslaget om å endre all fremtidig bebyggelse til eksisterende fordi dette kan oppfattes som ikke forenelig med prinsipper for planvask og en fremstilling av arealreserve ved at arealer flyttes fra fremtidig til eksisterende arealbruk uavhengig om arealet er regulert/utbygd eller ikke i planperioden. Det bør gjøres vurderinger knyttet til hvert område som ligger som nye arealer om de skal flyttes fra kategorien fremtidig til kategorien eksisterende i en planvaskprosess heller enn at det skjer en automatisk flytting fra en kategori til en annen. Arealer som er tatt i bruk i planperioden kan flyttes til eksisterende mens de andre områdene bør gjennom en planvask og hvis videreført bør de kategoriseres som fremtidige. En endring her kan føre til vanskeligheter med å arbeide fram et nøyaktig arealregnskap på bakgrunn av nye og gamle arealplaner. Vi ser også utfordringer i arealregnskapssammenheng med områder «avsatt» til utbygging i LNFR spredt, uten at arealomfanget/geometrien framgår på plankartet.

Nye arealformål

Forslagene til nye arealformål i kommunale arealplaner (**vedlegg I og II til forskriften**) virker stort sett fornuftige og vel begrunnet. Konkret har vi følgende innspill til disse:

Urbant landbruk: Trøndelag fylkeskommune er positiv til innføringen av dette arealformålet og at det plasseres under hovedformålet "bebyggelse og anlegg" fremfor under "grønnstruktur". Grønnstruktur omfatter i dag formål og arealer som i stor grad er allment tilgjengelig. Siden arealer avsatt til urbant landbruk kan få karakter av

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regional

privatisert areal uten allmenn ferdsels- og oppholdsmuligheter, mener vi det vil passe best at dette underformålet er plassert under «bebyggelse og anlegg».

Massedeponi: Trøndelag fylkeskommune støtter at det innføres et nytt underformål her som tar for seg behovet for plassering av og økt gjenbruk av overskuddsmasser. Dette vil være helt i tråd med nasjonale og internasjonale ambisjoner vedrørende sirkulærøkonomi. En bærekraftig bruk av masser krever areal til sortering, knusing, vasking og lignende. Konkret anses dette arealformålet å være veldig nyttig når det gjelder gjenbruk av materialer mellom ulike utbyggingsprosjekter i et geografisk område. Vi mener imidlertid at det er viktig å skille mellom permanent deponiformål og mellomlagring av masser i påvente av ny bruk.

Departementet bør derfor vurdere om det bør være to ulike arealformål: «massedeponi» på den ene siden (for permanent lagring av overskuddsmasser) og «massehåndtering» eller «masselagring» på den andre siden. Hvis det likevel kun skal være én kategori foreslår vi at navnet bør endres fra «massedeponi» til «massehåndtering» / «masselagring», for å signalisere at gjenbruk av massene skal være normalen. Deponier skal som hovedregel være en midlertidig aktivitet. For å få en bærekraftig bruk av overskuddsmasser er det viktig at de i så liten grad som mulig deponeres. Det er viktig at deponier blir planlagt med regulert etterbruk, som landbruk, industri, osv. Forskriften må sikre at det fremdeles er mulig å håndtere/mellomlagre masser midlertidig i tilknytning til anleggsområder, og at arealene deretter brukes til annet formål (som næring, grønnstruktur, LNF eller lignende).

Kraftkrevende industri: Trøndelag fylkeskommune er i utgangspunktet positiv til dette arealformålet. I teorien vil dette kunne bidra til at det gjennom planlegging kan sikres arealer til nettopp denne typer industrier i områder som vil være best egnet til dette, det vil si særlig i nærheten av etablerte kraftknutepunkter. På samme måte som departementet er også Trøndelag fylkeskommune likevel i tvil om det er hensiktsmessig å innføre dette som eget underformål. Vi ser samme utfordring her som departementet når det gjelder avgrensningen mellom hva som kan anses og hva som ikke kan anses for å være «kraftkrevende industri». Uten en tydelig definisjon på hvor skillet går mellom kraftkrevende og ikke kraftkrevende industri tror vi denne kategorien fort kan vise seg for å ikke fungere etter hensikten. I tillegg mener vi at dette arealformålet også bør innføres på kommuneplannivå, ikke kun i regionale planer og på reguleringsplannivå.

Datasenter: Trøndelag fylkeskommune er i tvil om det er hensiktsmessig å innføre dette som et eget underformål, siden slike virksomheter uansett kan lokaliseres innenfor områder som er avsatt til næringsbebyggelse i kommune(del)plan eller regulert til annen næring i reguleringsplan. Hvis dette underformålet innføres bør det samtidig vurderes å fjerne muligheten for å etablere datasentre under arealformålene «næringsbebyggelse» i kommune(del)plan og «annen næring» i reguleringsplan, for å sikre nettopp den styringen av arealbruken som vi oppfatter er bakgrunnen for å innføre datasenter som ny kategori. I tillegg til departementets begrunnelse i høringsnotatet ønsker vi å påpeke at datasenteranlegg kan kreve spesielle sikringstiltak mot både fysiske og digitale angrep, noe som det bør tas hensyn til i planleggingen.

Trøndelag fylkeskommune

Seksjon Regional

Vindkraftanlegg: Trøndelag fylkeskommune støtter at vindkraftanlegg blir et eget underformål til hovedformålet bebyggelse og anlegg til kommuneplanens arealdel, i tillegg til på reguleringsplannivå.

Solkraftanlegg: Trøndelag fylkeskommune støtter at solkraftanlegg blir et eget underformål til hovedformålet bebyggelse og anlegg både for kommuneplanens arealdel og reguleringsplan.

Faunapassasje: Trøndelag fylkeskommune er positiv til forslaget om faunapassasjer som eget underformål. Samtidig mener vi at det må tas stilling til hvordan faunapassasjer i kombinasjon med vei eller turvei skal fremstilles i plan. I høringsbrevet omtales faunapassasje som en planfri kryssing over eller under veg eller jernbane. Vi mener at dette blir for snevert siden faunapassasje også kan skje i plan med veien. Formålet bør derfor omfatte både viltovergang (over tunnel eller viadukt/plassbygd overgang), viltundergang (kulvert eller under bru) og passasje i plan (f.eks. ved åpning i viltgjerd for å lede av vilt over vei på ønsket sted). Det kan derfor med fordel presiseres at dette nye underformålet også gjelder sidearealer til veien.

Med vennlig hilsen

Frode Brattås

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Kopimottaker:

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG